

DĚJEPIS – 7. ROČNÍK – POZNÁMKY PRO TÝDEN OD 11.5. DO 15.5. 2020

Minulý týden jsme dokončili dějiny vrcholného středověku v Evropě. Tento týden se opět vrátíme do českých zemí a budeme se věnovat našim dějinám. Tento týden začínáme husitstvím.

PROČTI SI DANOU LÁTKU V UČEBNICI A PŘEPIŠ SI POZNÁMKY DO SEŠITU

DĚJINY ČESKÝCH ZEMÍ

DOBA HUSITSKÁ – v učebnici od str. 104

- do roku 1419 vládl v Čechách Václav IV. z rodu Lucemburků (syn Karla IV.)
- již za vlády Karla IV. se v českých zemích objevují **první kritikové církve** (Konrád Waldhauser, Tomáš Štítný ze Štítného, Jan Milíč z Kroměříže, Matěj z Janova...)
- **církev byla kritizována za své bohatství, prodej odpustků, vybírání desátků...**
- prodej odpustků = možnost vykoupit se z hříchu za peníze
- vybírání desátků = církvi náležel 10. díl úrody
- kritikové církve se nazívali o její **reformu** (nápravu) => **reformátoři**
- církve se podle nich měla řídit **Bibli** = **nejvyšší autorita, zákon**
- další rozpory: šlechta x panovník, panovník x církev, vyšší šlechta x nižší šlechta

JAN HUS – učebnice str. 104–105

(asi 1371–1415)

Jan Hus

- narodil se v Husinci u Prachatic
- studoval na pražské univerzitě
- byl vysvěcen na kněze
- později působil na univerzitě jako Mistr a rektor (Mistr = vysokoškolský učitel, rektor = označení pro toho, kdo stojí v čele univerzity, ten, kdo ji řídí, nejvyšší představitel univerzity)
- **roku 1402 začal kázat v Betlémské kapli v Praze**
- kaple dokázala pojmout až 3 000 lidí
- Mistr Jan Hus zde **kázal v českém jazyce** => kázáním rozumělo mnohem více lidí, ve středověku kázali kněží v latině
- kázání v Betlémské kapli navštěvovala i královna Žofie – manželka krále Václava IV.
- ve svých vystoupeních a knihách kritizoval Jan Hus církev – její bohatství, prodej odpustků...
- zastával názor, že nejvyšší autoritou je Bible

Betlémská kaple v Praze

- za své projevy **byl Hus označen za kacíře** => byla na něj uvalena papežská klatba (= vyloučení z církve), nad Prahou byl vyhlášen interdikt = zákaz konání náboženských obřadů
- z těchto důvodů **musel Jan Hus Prahu opustit** => odchází na venkov – **Kozí hrádek** u Sezimova Ústí (nedaleko jihočeského Tábora) a na hrad **Krakovec** u Rakovníka
- roku 1409 si Jan Hus vymohl na Václavu IV. vydání tzv. **kutnohorského dekretu** => ten přinesl změnu poměrů hlasů na pražské univerzitě (3 hlasy české, 1 hlas pro cizince) => mnozí cizí mistři a studenti museli univerzitu opustit

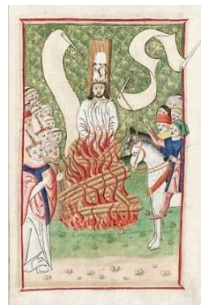

Kozí hrádek

- **literární význam Jana Husa**
- byl autorem celé řady spisů
- psal česky i latinsky
- díla: Dcerka, Postila, Knížky o svatokupectví, O církvi
- je pokládán i za autora reformy českého pravopisu => údajně zavedl diakritiku = psaní háčků a čárek
- Jan Hus byl pro církev nepohodlnou osobou
- roku 1414 ho římský král Zikmund Lucemburský (bratr Václava IV.) pozval na **církevní koncil do Kostnice**
- tento koncil řešil další církevní záležitosti, zejména papežské schizma (dvojpapežství, později trojpapežství)
- **Jan Hus zde obhajoval své učení, odmítl své myšlenky odvolat**
- **6. července 1415 byl v Kostnici upálen** (6. červenec = státní svátek)

Jan Hus v Kostnici

Jan Hus na hranici

Zdroj obrázků:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Hus

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Hus

<https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/40/betlemska-kaple>

A NA ZÁVĚR VYŘEŠENÝ ÚKOL Z MINULÉHO TÝDNE:

Doplň následující text.

Ve 13. století zaútočili z východu na území Kyjevské Rusi Mongolové, kterým se také říkalo **Tataři**, v jejichž čele stál **Čingischán (Velký chán)**. V ruských stepích založili obrovskou říši zvanou **Zlatá horda**.

Mongolové dokonce podnikli výpad až do střední Evropy a v roce 1241 zpustošili Moravu. Teprve velkoknížeti Ivanovi III. se podařilo Mongoly **vytlačit, zastavit** a byl také prvním ruským vládcem, který se tituloval jako car (pochází z latinského slova caesar, stejně jako titul **císař**.)